

**YARGITAY
10. HUKUK
DAİRESİ**

**Esas No. 2009/8706
Karar No. 2010/16087
Tarihi: 07.12.2010**

**İlgili Kanun / Madde
506 S.SSK/77**

-
- **ÖZEL SAĞLIK SİGORTASI PRİMİNİN
PRİME ESAS KAZANÇ MATRAHINA
DAHİL EDİLEMEYECEĞİ**
- **İHTİRAZİ KAYITLA YAPILAN
ÖDEMLERİN FAİZLİ İLE GERİ
VERİLMESİNİN GEREKMESİ**

OZETİ:

İşveren tarafından özel sağlık kuruluşlarından, poliçe kapsamında yararlanabilmek amacıyla yaptırılan özel sağlık sigortasına ilişkin primlerinin sigortalı (ücret) gelir kapsamında değerlendirilmesi, özel sağlık sigortasının sağlık hizmeti biçimindeki (aynı) niteliği dikkate alındığında da isabetli bulunmamaktadır. Kaldı ki, özel sağlık sigortası primleri karşılığında teminat alıma alınan sağlık yardımları nedeniyle oluşan ve özel sigorta şirketlerince karşılanan giderlerin Sosyal Güvenlik Kurumu yönünden "karşılanmayan sigorta riski" nedeniyle gider azaltıcı nitelikte bulunduğu da unutulmamalıdır

Belirtilen bu maddi ve yasal olgular gözetilerek, "özel sağlık sigortası Primleri'nin sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde dikkate alınmayacağının kabulü ile, prime esas kazanç matrahına dâhil edilen özel sigorta primleri nedeniyle davalı Kuruma yapılan fa./la prim ödemeleri, İşveren ve Kurum nezdindeki belgeler getirtilerek yaptırılacak bilirkişi incelemesi sonucunda belirlenerek, buna isabet eden ödemelerin, ihtirazi kayıtlı ödemenin yapıldığı tarihten itibaren yasal faizi ile istirdadına karar verilmesi gerekirken, yazılı düşüncelerle davanın tümünden reddine karar verilmiş olması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir

Dava, işyeri sigortalıları için ödenen "özel sağlık sigortası ve havai sigortası Primi"nin sosyal sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarına dâhil edilerek (sosyal sigorta) primi kesilmemesi gerektiğinin tespiti; ihtirazı kayıt ile yapılan ödemenin. Kurumun kendi alacakları için uyguladığı en yüksek faizle istirdadı istemine ilişkindir.

Mahkeme, sigortalılar için ödenen "özel sağlık sigortası ve havai sigortası Primi"nin 506 sayılı Kanunun 77/2. maddesinde belirtilen istisnalardan olmadığı gerekçesi ile, davanın reddine karar vermiştir.

Hükmün, davacı avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde okluğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Aydın Eser tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Uyuşmazlık; işyeri sigortalıları için, 2002 yılı Ağustos ayı ila 2005 yılı Temmuz ayları arası dönemde çalışanlara "özel sağlık sigortası ve hayat sigortası primi" olarak yapılan ödemelerin, sosyal sigorta primine esas kazanç matrahına dâhil edilmesi gerekip gerekmediği noktasında toplanmaktadır.

Davanın yasal dayanağı, uyuşmazlık tarihinde yürürlükte bulunan mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 4958 sayılı Kanunun 36. maddesi ile değişik 77. maddesi olup, anılan maddede;

"Sigortalılarla işverenlerin bir ay için ödeyecekleri primlerin hesabında:

- a) Sigortalıların o ay için hakettikleri ücretlerin,
- b) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan sigortalılara o ay içinde eklenenlerin.
- c) İdare veya kaza mercilerince verilen karar gereğince (a) ve (b) fıkralarında yazılı kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin, brüt toplamı esas alınır.

Şu kadar ki, ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, aynı yardımlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibariyle belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmaz. Bunların dışında her ne ad altında ödeme yapılırsa yapılsın tüm ödemeler prime tabi tutulur " denmektedir.

"Bunların dışında her ne ad altında ödeme yapılırsa yapılsın tüm ödemeler prime tabi tutulur" bolumu 4958 sayılı Kanun ile anılan maddenin ikinci fıkrasına son cümle olarak eklenmiştir.

Anılan maddede "özel sağlık sigortası ve hayat sigortası primi" ne ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu durumda, "özel sağlık sigortası ve hayat sigortası" primlerinin, "aynı yardım" ya da, sigortalıya yapılmış (primlerin hesabına esas tutulacak

kazançların aylık tutarına matrahına- dahil edilebilecek) bir ödeme niteliğinde olup olmadığının belirlenmesi önem taşımaktadır.

Anayasanın 56 maddesi Devlete, herkesin havalını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak amacıyla hizmet verme, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak yerine getirme; sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde verme getirilmesi için, genel sağlık sigortası oluşturma görevi yüklemiştir,

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 1. maddesinde Yasanın amacı "...sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak..."olarak açıklanmıştır.

Özel sağlık sigortasında ise, genel ve özel şartlar çerçevesinde sigortalının, sigorta süresi içinde gerek çalışmaya hayatında, gerekse, özel yaşamında oluşabilecek kaza ve hastalık durumunda, doktora muayene olması, tanı veya tedavi için hastaneye yatın İması ve cerrahi müdahale dâhil her türlü tedavi olanağının sağlanması, tedavileri için gerekli masraflar ile, varsa, gündelik tazminatları poliçede yazılı meblağlara kadar güvence altına alınmaktadır. Özel sağlık sigortasından yurtiçinde, ya da, yurtdışında tercih edilecek doktor veya sağlık kurumundan tır/met alma serbestisi bulunabilmektedir. Sigorta ettiren ile, sigortalının avın kişi olması zorunluluğu bulunmamaktadır. Bazı durumlarda sigorta ettiren kendi menfaatini değilde, bir başkasının (sonun ilişkide olduğu gibi işyeri sigortalısının/çalışanının) menfaatini sigorta ettirmiş olabilir. Ödenen prim, riziko bedeli primidir. Tasarruf unsuru bu sigortada mevcut olmadığı için primde de bu unsur yoktur. Bu şekilde yapılan sözleşmelerde (sigorta akdinden doğan bore ve yükümlülükler kapsamında) prim ödeme yükümlülüğü de sigorta ettiren işverene ait bulunmaktadır. Bu durumda özel sağlık sigortasından amaçlanan ise, (Sosyal Güvenlik Kurumunca sağlanan sağlık yardımlarına ek olarak) sigortalılara özel sağlık kuruluşlarından da sağlık desteği teminidir

İşveren tarafından özel sağlık kuruluşlarından, poliçe kapsamında yararlanabilmek amacıyla yaptırılan özel sağlık sigortasına ilişkin primlerinin sigortalı (ücret) gelin kapsamında değerlendirilmesi, özel sağlık sigortasının sağlık hizmeti biçimindeki (aynı) niteliği dikkate alındığında da isabetli bulunmamaktadır. Kaldı ki, özel sağlık sigortası primleri karşılığında teminat alıma alınan sağlık yardımları nedeniyle oluşan ve özel sigorta şirketlerince karşılanan giderlerin Sosyal Güvenlik Kurumu yönünden "karşılanmayan sigorta riski" nedeniyle gider azaltıcı nitelikte bulunduğu da unutulmamalıdır.

Aksine düşünce, Devletin özel sağlık sigortasının yaygınlaştırılması konusundaki politikasıyla da uyumlu bulunmamaktadır Nitekim 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 63/3. maddesi ile "Ücretin safı değen". "Sigortanın veya emeklilik sözleşmesinin Türkiye'de kam ve merkezi Türkiye'de bulunan bu sigorta veya emeklilik şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla; ücretinin şahsına, eşme ve küçük çocuklarına ait hayat, ölüm, kaza, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primler ile bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları .." indirildikten sonra kalan miktar olduğu belirtilmektedir Bu ve benzeri diğer düzenlemeler ile prim veya katkı payları nedeniyle vergi matrahından indirimler sağlanmasına karşın, sigorta primine esas matrahın belirlenmesinde farklı bir uygulamaya gidilmesi çelişki yaratmaktadır.

Davacı işveren tarafından, hayat sigortası primi olarak çalışanlarına yapılan ödetmelerin; hayat sigortasının sosyal sigortalar kapsamında bulunmadığının belirgin olması, bu yönde Kurum'un giderlerini azaltıcı niteliğinin bulunmaması, belli şartların gerçekleşmesi durumunda lehine ödeme yapılanın veya mirasçılarının malvarlığının artmasına yönelik tasarruf niteliğinde bulunduğu gözetildiğinde, sigorta primine esas kazanca dâhil olduğu esas alınarak, buna ilişkin kısmın reddine karar verilmiş olması, isabetli bulunmuştur. Ancak; uyuşmazlık tarihinde yürürlükte bulunan 506 sayılı Kanunun 77. maddesinin engel bir düzenleme içermiyor olması karşısında, özel sağlık sigortasını teminen sigorta ettiren (işveren) tarafından sigorta şirketlerine yapılan prim ödemelerinin, sigortalının ücret gelirine dahil olduğu, bir diğer ifadeyle, bu prim ödemesinin sigortalıya yapılmış nakdi ödeme niteliğinde bulunduğu değerlendirmesi somut uyuşmazlıkta kabul edilemez.

Belirtilen bu maddi ve yasal olgular gözetilerek, "özel sağlık sigortası Primleri'nin sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde dikkate alınmayacağına kabulü ile, prime esas kazanç matrahına dâhil edilen özel sigorta primleri nedeniyle davalı Kuruma yapılan fa/.la prim ödemeleri, İşveren ve Kurum nezdindeki belgeler getirtilerek yaptırılacak bilirkişi incelemesi sonucunda belirlenerek, buna isabet eden ödemelerin, ihtirazı kayıtla ödemenin yapıldığı tarihten itibaren yasal faizi ile istirdadına karar verilmesi gerekirken, yazılı düşüncelerle davanın tümünden reddine karar verilmiş olması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davacı vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün Mikanda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde davacıya iadesine, 07.12.2010 gününde oybirliğiyle karar verildi.